

Justitsministeriet
Att.: Databeskyttelseskontoret
Cathrine Engsig Sørensen og Anders Lotterup
Slotsholmsgade 10
1216 København K

databeskyttelse@jm.dk og ces@jm.dk

8. januar 2020

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om tv-overvågning (Styrkelse af trygheden og sikkerheden, herunder udvidelse af adgangen til tv-overvågning for private og offentlige myndigheder samt obligatorisk registrering af tv-overvågning)

Justitsministeriet har den 11. december 2019 udsendt forslag om ændring af lov om tv-overvågning. Dansk Erhverv har hertil følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger

Det fremsatte forslag ligner i det væsentligste det forslag, der blev fremsat i december 2018, hvorfor Dansk Erhvervs kommentarer i det væsentligste vil være identiske med de kommentarer vi fremkom med i januar 2019.

Formålet med lovforslaget er at skabe tryghed og sikkerhed i det offentlige rum. Formålet er således ikke at skabe tryghed og sikkerhed for butiksejere. Ikke desto mindre, giver en række af de foreslåede lovændringerne også nogle øgede muligheder for, at erhvervsdrivende i højere grad kan anvende tv-overvågningen til at forebygge og opklare kriminalitet rettet mod erhvervsdrivende.

Imidlertid kommer en række af disse nye muligheder med en betragtelig omkostning, som for en række virksomheder og boligforeninger mv. ikke vil stå mål med at opretholde eller etablere tv-overvågningen af områder, der anvendes til almindelig færdsel. Kravet om, at kameraer der overvåger områder med almindelig færdsel skal registreres og vedligeholdes i POLCAM vil kræve betragtelige administrative og økonomiske ressourcer for erhvervslivet, såvel som for boligforeninger mv. – ressourcer der ikke nødvendigvis står mål med at bibeholde eller etablere overvågningen af disse områder. Dermed bliver de øgede muligheder, som der gives i dele af loven, illusoriske, som følge af andre dele af loven, hvilket nok ikke har været hensigten.

POLCAM har en yderst begrænset værdi for detailhandlen ift. forebyggelse og opklaring af kriminalitet mod detailhandelen. Registrering og vedligehold i og af POLCAM er derfor i det væsentligste alene en byrde uden nogen form for gevinst for erhvervslivet.

Dansk Erhverv skal derfor opfordre til, at kravet om pligtmæssig registrering og vedligeholdelse af kameraer i POLCAM ændres til en frivillig registrering i POLCAM.

Med det fremsatte forslag til ændring i lov om tv-overvågning får erhvervsdrivende, der driver engroshandel, mulighed for at foretage tv-overvågning på lige fod med detailhandlen. Det giver naturligvis god mening at sidestille de to typer salgssteder, og det er en ændring, som Dansk Erhverv har efterlyst, og som vi derfor støtter.

Endvidere bliver der i lov om tv-overvågning skabt en udvidet adgang til at foretage tv-overvågning, og i den forbindelse bliver det også præciseret - og dermed skabt klarere rammer for - hvor private lovligt kan foretage tv-overvågning. Det er positivt og har også været efterlyst af detailhandlen.

Dansk Erhverv ser samtidig frem til en opdatering af Datatilsynets pjece fra 2008 om tv-overvågning. Vi deltager meget gerne i arbejdet med udarbejdelsen af pjecen.

Vi skal i øvrigt bemærke, at detailhandlen oplever en udfordring i forhold til at videregive optagelser til vagter, når der fx er sket et tyveri eller røveri i en butik. I den nuværende lov om tv-overvågning er muligheden for videregivelse af optagelser begrænset til fire tilfælde jf. lovens § 4 c stk. 1 og 2. I disse fire tilfælde indgår eksterne vagter ikke, hvilket begrænser anvendelsen af overvågningen i forebyggende øjemed meget. Vi ved fra såvel butikkerne som politiet, at de fleste butikstyper sker på gågader og i butikcentre, hvor butikkerne ligger tæt, og hvor tyvene går fra butik til butik. De samme steder er der typisk strøgvagter eller centervagter, der arbejder på tværs af butikkerne. Her vil muligheden for at videregive optagelserne til vagterne være et uvurderligt værktøj til at forebygge yderligere kriminalitet. Der er derfor behov for, at Justitsministeriet afklarer, om dette kan ske inden for den eksisterende lovgivning, og hvis dette ikke er tilfældet, sikre at der foretages en lovændring.

Vi skal afslutte vores indledende og generelle bemærkninger med at bemærke, at der i den nuværende lov om tv-overvågning er mulighed for at videregive billede- og lydoptagelser under nærmere beskrevne vilkår. Vi savner dog, at det bliver klart præciseret – fx i en vejledning – hvordan og hvornår det er tilladt at foretage lydoptagelser, idet der umiddelbart kun er ganske begrænsede muligheder for at foretage lydoptagelser jf. straffelovens § 263, stk. 1, nr. 3. Muligheden for at forebygge verbale trusler og senere dokumentere disse trusler kræver, at der er mulighed for at foretage lydoptagelser

Specifikke bemærkninger

§1, nr. 1

Ændring i §2 i lov om tv-overvågning

Ingen bemærkninger

§1, nr. 2

Ændring i §2 stk. 1, nr. 3 i lov om tv-overvågning

Med ændringen tilsigtes en ligestilling af detail- og engrosvirksomheder, hvorfra der foregår salg og udlevering af varer, hvilket er godt og rigtigt. For at lave en fuldstændig ensretning af tv-overvågningsmulighederne for de to virksomhedstyper, som ligner hinanden til forveksling, idet der

alene er forskel i kundegruppen, men ikke i varesortimentet, så foreslår Dansk Erhverv, at det tillige sikres, at også detailhandlen kan foretage overvågning af områder (fx en parkeringsplads), hvor der ikke direkte foregår salg, men alene vareudlevering – fx i det tilfælde at vareudleveringen foregår fra et lager, der ikke ligger i direkte tilknytning til salgsstedet.

§1, nr. 3 og 4

Ændring i §2 stk. 1, nr. 3, litra a i lov om tv-overvågning

Der er tale om en præcisering af lovtæksten og ikke en ændring af retstilstanden. Præciseringen gør det mere klart, hvor der må foretages overvågning, hvilket er positivt.

§1, nr. 5

Ændring i §2 stk. 1, nr. 3, litra b i lov om tv-overvågning

Fjernelsen af afstandskravet, når private foretager tv-overvågning af området ved egne indgange og facader er positivt. Afgrænsningen overfor, at der ikke må overvåges ind i private hjem eller andre private områder, er klar og fornuftig.

§1, nr. 6 og 9

Ændring i §2 stk. 1 i lov om tv-overvågning

Med bestemmelsen etableres en mulighed for administrativt at udvide adgangen for hvilke aktører, der må foretage overvågning af områder, der benyttes til almindelig færdsel. Det er positivt og giver en større fleksibilitet ift. et aktuelt trusselsbillede.

§1, nr. 7

Ændring i §2 i lov om tv-overvågning

Med bestemmelsen etableres en mulighed for at politiet administrativt – efter ansøgning – kan give private mulighed for at foretage overvågning af områder der benyttes til almindelig færdsel. Det er positivt og giver en større fleksibilitet ift. et aktuelt trusselsbillede.

§1, nr. 8

Ændring i §2 i lov om tv-overvågning

Ingen bemærkninger

§1, nr. 10

Ændring i §2 – ny §2e – i lov om tv-overvågning

Lovforslagets nye §2e indfører en pligt til at foretage registrering i POLCAM, hvis man har et kamera, der overvåger områder, der benyttes til almindelig færdsel. Der skal ligeledes foretages registreringer, hvis der foretages væsentlige ændringer af tv-overvågningen – hvilket alene kan forstås, som når overvågningen fjernes helt.

Som nævnt ovenfor under de generelle bemærkninger er der her tale om en ikke ubetydelig administrativ og økonomisk byrde for såvel private erhvervsdrivende, som boligorganisationer og offentlige myndigheder mfl. Når der i bemærkninger til lovforslaget fremgår, at loven ikke har økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv., er dette således ikke korrekt.

For det første skal alle butikker mfl. gennemgå samtlige af deres lokationer for at afdække, om de har kameraer opsat udendørs, hvis ikke det allerede er noget, de har registreret andet steds. Dernæst skal det undersøges, om kameraet er i funktion og om det overvåger områder, der benyttes til almindelig færdsel. For så vidt angår den sidste del, så har en del virksomheder opsat kameraer, som i princippet kan overvåge områder der benyttes til almindelig færdsel, men som ikke gør det, da området er sløret i kamera/optagelses-indstillingerne.

Hvis ikke der er opsat kameraer udendørs, der overvåger områder hvor der er almindelig færdsel, skal det undersøges, om der er kameraer indendørs, der overvåger områder hvor der almindelig færdsel, fx gennem en dør eller en rude. Først derefter er det afklaret, om der er kameraer, som er relevante eller ikke er relevant at registrere. Men så opstår spørgsmålet: Hvis kameraet 95% overvåger privat område og 5% overvåger område hvor der er almindelig færdsel – skal det så registreres? Butikken vil i et sådant tilfælde vælge at dreje kameraet, så der ikke skal anvendes ressourcer på at registrere og vedligeholde en registrering i POLCAM. Dermed går politiet potentielt glip af god og brugbar overvågning, som vi fx så ifm. terrorangrebet på Krudttønden, hvor det i mange tilfælde netop var brug af optagelser fra kameraer inde i butikken, der tilfældigvis fik lidt af gaden med på optagelsen, som blev anvendt ved efterforskningen. Sådanne optagelser må vi formode, at der i fremtiden ikke vil være adgang til, da butikken i sådanne tilfælde ikke har noget incitament til at overvåge udendørsområdet og dermed være forpligtet til at foretage registrering i POLCAM. Og skulle en butik utilsigtet have overvåget et område, hvor der er almindelig færdsel, vil butikken være tilbageholdende med at oplyse om optagelserne til politiet, når konsekvensen vil være, at butikken får en bøde for ikke at have registreret kameraet i POLCAM.

Dansk Erhverv har stor forståelse for politiets behov for nemt at få adgang til, hvilke steder der er overvågning, Derfor deltog vi også via Crimestat aktivt i Rigspolitiets arbejde med pilotprojektet vedrørende kameraregisteret i København. Men da det økonomiske og administrative besvær der er for private i at indberette til POLCAM og vedligeholde POLCAM ikke nødvendigvis i alle tilfælde står mål med effekten af at have opsat kameraer, der foretager overvågning af områder, hvor der er almindelig færdsel, så skal Dansk Erhverv derfor opfordre til, at det fastholdes, at private ikke pligt-mæssigt skal foretage registrering i POLCAM, men at der fortsat er mulighed for at foretage en frivillig registrering.

Hvis Folketinget mod forventning fastholder den tunge administrative pligt for private og offentlige myndigheder til at foretage registrering og vedligeholdelse i POLCAM, skal Dansk Erhverv opfordre til:

- at der som minimum oprettes en markant nemmere adgang til at foretage registreringer, end der i dag er tilgængeligt i POLCAM, hvor der skal logges ind med NEM-ID og der alene kan registreres ét kamera/én lokation ad gangen. Der skal være en nem adgang, til at foretage upload af samtlige lokationer fx via et excelark.
- at virksomheder der anvender Dansk Erhvervs kriminalitetsstatistiksystem Crimestat, skal kunne nøjes med at foretage registreringer i Crimestat, hvor politiet så enten selv kan trække en excel-fil med alle registreringerne eller kan få tilsendt en fil fra Dansk Erhverv. Dette svarer til den metode Dansk Erhverv i dag anvender i samarbejdet med Rigspolitiet om brug af data om kameraer. Dansk Erhverv har løbende sendt excel-filer til Rigspolitiet

med butikkernes registreringer af kameraer og har også leveret den primære data til brug for politiets pilotprojekt omkring kameraregistret. Der er derfor fin evidens for, at den metode fungerer for såvel butikkerne, som politiet.

§1, nr. 11

Ændring i §3, stk. 2 i lov om tv-overvågning

Ingen bemærkninger

§1, nr. 12

Ændring i § 4 c, stk. 5, 1. pkt. i lov om tv-overvågning

Med ændringen udvides de situationer, hvor en erhvervsdrivende må opbevare optagelserne i mere end 30 dage, til at omfatte den situation, hvor der er indgivet anmeldelse til politiet for et strafbart forhold. Selvom det er positivt, at erhvervsdrivende med forslaget får en udvidet mulighed for at opbevare optagelser længere end de 30 dage, ser vi hellere, at politiet hurtigst muligt får udviklet et it-system, hvortil erhvervsdrivende kan uploade optagelser, således at optagelserne hurtigst muligt kommer i politiets besiddelse, og således at bevissikringen ikke beror på den enkelte erhvervsdrivendes forhold. Det er i øvrigt uklart, om der skal være tale om en strafbar handling rettet mod butikken eller der også kan være tale om strafbar handling fx mellem to kunder, eller fx i form af pinkodeafluring. Der er derudover uklart, hvem der skal foretage anmeldelsen. Er det afgørende, at det er butikken der har foretaget anmeldelsen? Det skal i øvrigt bemærkes, at en udvidet adgang til at opbevare optagelserne ikke nødvendigvis gør, at optagelserne reelt bliver opbevaret i længere tid, da det er omkostningstungt at opbevare så store mængder data, hvilket derfor endnu engang leder os til at opfordre til, at der hurtigst muligt bliver etableret en mulighed for, at erhvervsdrivende mfl. kan overdrage videooptagelser mv til politiet via en upload-mulighed til server e.l.

§1, nr. 13

Ændring i § 4d, stk. 1 i lov om tv-overvågning

Ingen bemærkninger

§1, nr. 14

Ændring i § 5, stk. 1 i lov om tv-overvågning

Det står fortsat erhvervsdrivende frit for at montere tv-overvågning. Etablering og vedligeholdelse er dog omkostningstungt og butikken skal derfor løbende vurdere om opsætningen af overvågningen står mål med de omkostninger, der er ved overvågningen. Et tvangsmæssigt krav om registrering af kameraer og løbende vedligeholdelse af et kameraregister, sammenholdt med en bødestraf for ikke at foretage registreringen og vedligeholdelsen vil få en række erhvervsdrivende til at genoverveje opsætningen af kameraer, der overvåger områder med almindelig færdsel. Incitamentet til at informere politiet om brugbart videomateriale er stærkt reduceret, når politiet samtidig med at få overleveret materialet også udsteder en bøde til butikken for at have glemt at registrere kameraet. Dansk Erhverv skal derfor opfordre til, at bestemmelsen udgår.

§2, stk. 1 og 2

Ikrafttrædelsestidspunktet virker fornuftigt, men en frist på 14 dage efter ikrafttrædelsen til at få samtlige relevante kameraer registreret er urealistisk, jf. også vores bemærkninger ovenfor om kravene til registret. Vi skal derfor gentage vores opfordring om at gøre registreringen i registret

frivilligt, og hvis ikke dette imødekommes, så som minimum at sikre, at der laves en indgang til registret, hvor det er nemt og hurtigt at foretage registreringerne, fx via Crimestat, for dem der benytter dette. Uanset om der laves en nemmere løsning til registreringen, så er en frist på 14 dage utilstrækkelig til afklaring af, hvilke kameraer der skal registreres og til dernæst at foretage registreringen, jf. også her vores bemærkninger ovenfor. Vi skal derfor anbefale, at fristen – hvis kravet fastholdes – sættes til 31. december 2020.

Dansk Erhverv står til rådighed for spørgsmål og uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Henrik Lundgaard Sedenmark
Chefkonsulent